

MELIKA SALIHBEG BOSNAWI

DOKTOR-TROL

Sinopsis za kratki dokumentarno / igrani film

Doktor-Trol je Sarajlija. Klasična gimnazija, pa koševski medicinski fakultet, pa specijalizacija iz ortopedije u Parizu. Potom specijalizacija dječije na VMA u Beogradu.

Domovina Jugoslavija! Prvi majevi, dječije ručice mašu Ju-zastavama, crvene marame oko vrata, pjesmice Armiji koja čuva njihove snove, služenje vojnog roka, postajanje muškarcima, cvjetanje tulipana.

Doktor-Trol ima svoj narod, svoju partiju, svoj populus. Sve što se rodi u Bosni i Hercegovini ne baš na najbolji način dolazi ovom najnježnijem doktoru na svijetu da mu uljepša udove: noge ili ruke, da ih namjesti, istegne, samjeri idealnoj ljudskoj mjeri. Hercegovačka dječija populacija je njegova najčešća klijentela, tamo je, kažu, luksacija kuka endemska.

Rat je. JN Armija se naljutila. Umjesto da ih čuva, ona sad tutnji po dječijim snovima. Umjesto đuladima, ona sad hrani svoje topove svojim momcima.

Sarajevo je okupirano. Doktor-Trol, na Dobrinji, odsječen je od svoje Koševske bolnice. Najprije ga odvlače na Pale, on odbija, i pod prijetnjom, da liječi topđije i snajperiste, vraćaju ga na Dobrinju. Kolega-ljekar, nacionalnosti kao i onî sa Pala, uvodi ga tajnim putem u mnogo-nacionalni grad, i kroz straže za koje on ima lozinke.

Granate bubaju, sirene zavijaju, svi trče, da se sami spase, ili da spase druge - već pogođene, sva su auta u gradu sad kola hitne pomoći, svi ljudi koji se zateknu pri masakrima sad su bolničari, ali svi ne mogu bit ljekari. I od svih ljekara samo jedan može biti doktor-Trol.

On je onaj koji je među dječjom populacijom i roditeljima postao najčuveniji po tome što je, u doba mira, najprije znao izvesti neku abrakadabra, čarala-barala mentalnu pripremu, pa tek kad bi bebe i malo veći prestali plakati, on bi ih, nakon što uljepša svojim najstručnijim operacijama i drugim čudesnim metodama njihove bolesne ekstremitete, navodio da se smiju, smiju!

Evo ih sad opet na njegovom operacionom stolu. Možda ista, sad poodrasla, klijentela. Ali evo im udova punih gelera, okrvavljenih, visećih, smrskanih, evo zgrušane mase ulomaka oko čije se ljepote, simetrije, zdravlja... doktor-Trol onomade toliko trudio. I evo, on sad treba da ih reže, da sječe, da kida te iste udove, da bi se spasilo makar ono što je ostalo od tih budućih ljudi: ljudski, ili samo dječiji torzo.

On ih danju amputira, a noću, u svojim morama, sklupčan na doktorskom kauču u svojoj sobi na odjeljenju koje nikad ne napušta, prišiva nazad. (Tako se bar u «Ratnim rimama» ovaj doktor povjerio Piscu, da sanja iz noći u noć).

Ne, doktor-Trol se ne miri. On ne može podnijeti prazninu tamo gdje su bili udovi, on ne može gledati bespomoćnost tih torzoa koji se vozaju u kolicima po avetinjskom odjeljenju Ortopedske klinike koje je on šef. On ište, traži, više u pomoć. Francuski humanitarci dolaze. Doktor-Trol pomaže oko ukrcavanja ovih nježnih stabala podsječenih grana u transportere, koji će ih onda odvesti na sarajevski aerodrom, odatle humanitarnim avionima u Pariz, gdje će im praviti vještačke noge, i ruke, i... Mogu li se napraviti vještačka sjećanja?!

Doktor-Trol neće da misli dalje, neće da vidi dalje, ne može da gleda u budućnost, novi kontingent smrskanih udova, bosanski lonac krvi, jauka, kostiju, kože, očaja..., nade, već je na njegovom operacionom stolu.

Politika je loša cura. Ona kaže: doktor-Abrakadabra mora da se malo bori i na frontu. Mora da okusi rat. Hic! Ali on će s fronta u Mostar. Zapadni. Šta da se radi? Gdje god, misli u sebi plemenita duša, samo blizu malih hercegovačkih endemičara. Rat nije zaustavio njihovo rađanje, niti djeca i dalje dolaze na svijet samo sa zdravim udovima. Opet se rađaju s iščašenim, ili kraćim udovima, a on: pa njegovo sarajevsko umijeće da ih sječe kako bi spasio makar truplo nije poništilo njegovo starije umijeće da ih uljepšava, produžava, da ih čini simetričnim, da ih iscjeljuje. Nek sav svijet vodi kakvu god hoće bitku, on će svoju:

prvo čarala-barala da ga djeca zavole, da umjesto vriske čuje njihov smijeh, a onda, nakon operacija i drugih abrakadabra tretmana, da vidi kako se, nekad zabrinuta, lica njihovih roditelja ozaruju kad njihovi, i njegovi, klinici protrče, pobjedonosno, pred njihovim očima; na svojim vlastitim, na svojim, svojim, svojim udovima.

Sarajlija se više nikad nije vratio u Sarajevo iz kojeg ga je možda otjerala loša cura - politika. No borci, mladići koje JNA nije učinila svojim topđijama ali ih je gađala iz svojih topova, doktor-Trolovi pacijenti koji su se kleli da će mu poslije rata podići spomenik, zaboravili su obećanje; zabavljeni vlastitom borbom za goli opstanak.

Grad je pun praznih postamenata na koje se ljudi uspinju, pa ih drugi ljudi uklone, i onda se sami popnu. Neko stavi svoju kokoš na postament posred gradskog parka, blizu mu pijaca na koju je krenuo, odmara malo, iz sela je rano jutros. Neko stavi svoju protezu, odmara nažuljan patrijak. Neko na postament postavi izborni plakat.

Doktor-Trol je sretan da su ga zaboravili. Niko ga neće postaviti na postolje, pa zato niko ni s/rušiti.

Sarajevom sad koracaju preživjela odrasla djeca; momci i djevojke - invalidi. Na štulama, u kolicima, s vještačkim udovima, ili bez njih. Sarajevske sportske hale pune su takvih u doba državnih praznika; život se smije, Šobine prozirne zastave viju, cvjetaju tulipani.

Samo se doktor-Trol više nikad nije nasmijao. On stoji na željeznoj visećoj konstrukciji – rugobnoj zamjeni za ono što je nekad bio Stari most u Mostaru. «I ovu je ljudsku ljepotu amputirao neki luđak», misli on glasno u off-u. «Ali za ljudsko djelo se može napraviti uspješna nadoknada, za Božije nikad». Neretva teče, dolje, u dubini, i kako dotiče do mosta, tako i otiče dalje od njega. Ispod same figure Doktora vir u kojem se gubi njegov, i gledateljev, pogled.

K r a j

Melika Salihbeg Bosnawi, književnik
Telefax: xxx xxx xxx
Adrese: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
Sarajevo

U prilogu šaljem sinopsis za kratki/dokumentarno/igrani film pod naslovom DOKTOR TROL, pod šifrom "Nisam to ja", a na osnovu natječaja raspisanog u "Oslobodjenju".

Ljubazan pozdrav

PostFestum komentar:

23. augusta, 2016. Ovo nije doli blago korigiran dokument za povijest uzaludnosti!